

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.11.2022

Druk nr 2939
Warszawa, 21 lipca 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjętą przez Senat na 46. posiedzeniu w dniu 21 lipca 2022 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

- o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw wraz z projektem tej ustawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Stanisława Gawłowskiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem
(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 lipca 2022 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach
w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Stanisława Gawłowskiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 i art. 4 otrzymują brzmienie:

„Art. 3. Inwestycje polegające na budowie elektrowni wiatrowych, w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały, o której mowa w art. 4 ust. 6, realizuje się niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwanego dalej „planem miejscowym”, lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, o których mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).

Art. 4. 1. W przypadku planowanej realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej, zwanej dalej „inwestycją”, inwestor występuje, za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji do właściwej miejscowo rady gminy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć również infrastruktury energetycznej i teleinformatycznej niezbędnej do powstania elektrowni wiatrowej, jeżeli jest ona objęta tym samym zamierzeniem inwestycyjnym.

3. Elektrownie wiatrowe mogą być lokalizowane i budowane w odległości nie mniejszej niż 500 metrów od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna.

4. W przypadku lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowej w sąsiedztwie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916), oraz leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672), odległość elektrowni wiatrowej od tych form ochrony przyrody lub kompleksów, nie może być mniejsza niż określona w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260 i 1261), zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”, a także mniejsza niż odległość wymagana w ust. 3. Ustanawianie form ochrony przyrody oraz leśnych kompleksów promocyjnych nie wymaga zachowania odległości, o której mowa w ust. 3.

5. W przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały o lokalizacji inwestycji, o której mowa w ust. 6, nie jest wymagana zgoda na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, o której mowa w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1326 i 2163).

6. Rada gminy podejmuje uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji w terminie 90 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku, o którym mowa w ust. 1. Rada gminy podejmując uchwałę, bierze pod uwagę potrzeby gminy i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych.

7. Jeżeli uchwała o ustaleniu lokalizacji inwestycji nie może być podjęta w terminie określonym w ust. 6, przewodniczący rady gminy jest obowiązany w tym terminie powiadomić inwestora, podając powody opóźnienia oraz wskazując nowy termin podjęcia uchwały, nie dłuższy jednak niż 60 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 6.”;

2) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1, zawiera:

1) określenie granic terenu objętego wnioskiem, przedstawionych na kopii mapy zasadniczej lub w przypadku jej braku, na kopii mapy ewidencyjnej, przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, obejmującej teren, którego wniosek dotyczy, i obszaru, na który ta inwestycja będzie oddziaływać, w skali 1:1000 lub większej;

- 2) określenie planowanej wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od podstawy do najwyższego punktu budowy, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik z łopatom oraz promień okręgu łopat wirnika elektrowni wiatrowej;
- 3) określenie planowanej mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej;
- 4) określenie odległości elektrowni wiatrowej od budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna;
- 5) określenie odległości elektrowni wiatrowej od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- 6) określenie zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i uzbrojeniu terenu;
- 7) charakterystykę inwestycji obejmującą określenie planowanego sposobu zagospodarowania terenu oraz charakterystyki zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym przeznaczenia projektowanych obiektów budowlanych, przedstawione w formie opisowej i graficznej;
- 8) wskazanie, w jakim zakresie planowana inwestycja nie uwzględnia ustaleń planu miejscowego, w przypadku wniosku o ustalenie lokalizacji na terenie, dla którego obowiązuje plan miejscowy;
- 9) wskazanie, w jakim zakresie planowana inwestycja nie jest sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z wyłączeniem terenów pod inwestycje celu publicznego;
- 10) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, po przeprowadzeniu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jeżeli są wymagane zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem przepisu ust. 2.

2. Nie sporządza się raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, dla inwestycji objętej wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli planowana moc turbin wiatrowych nie przekracza mocy przyłączeniowej 20 MW a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej od:

- 1) najbliższej istniejącej elektrowni wiatrowej,

- 2) granicy obszaru, dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub leśnego kompleksu promocyjnego, o którym mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach

- jest większa niż 2 kilometry.

3. W przypadku, gdy wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1, nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wzywa do usunięcia braków formalnych wniosku, wskazując termin na ich usunięcie, nie dłuższy jednak niż 30 dni, pouczając jednocześnie, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.”;

- 3) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Przez odległość, o której mowa w art. 4 ust. 3 i 4, rozumie się najkrótszy odcinek pomiędzy:

- 1) rzutem poziomym istniejącego budynku mieszkalnego albo istniejącego budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna,
- 2) granicą terenu objętego decyzją o warunkach zabudowy, o której mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotycząca inwestycji, o której mowa w pkt 1, na którym możliwa jest lokalizacja tej inwestycji,
- 3) linią rozgraniczającą teren, którego sposób zagospodarowania określony w planie miejscowym dopuszcza realizację inwestycji, o której mowa w pkt 1, albo
- 4) granicą obszaru, dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub leśnego kompleksu promocyjnego, o którym mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach,

- a częścią budowlaną elektrowni wiatrowej, na której umieszczono turbinę wiatrową.”;

- 4) uchyla się art. 6 i art. 7;
- 5) po art. 7c dodaje się art. 7d i art. 7e w brzmieniu:

„Art. 7d. 1. Uchwała o ustaleniu lokalizacji inwestycji, o której mowa w art. 4 ust. 6, wiąże organy wydające pozwolenie na budowę dla elektrowni wiatrowych.

2. Uchwała o ustaleniu lokalizacji inwestycji, o której mowa w art. 4 ust. 6, jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz pozwolenia na budowę, dotyczących innych inwestycji.

Art. 7e. Do spraw dotyczących realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej na podstawie przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.”;

- 6) w art. 8 skreśla się wyrazy „ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz”;
- 7) w rozdziale 2 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Od elektrowni wiatrowej pobiera się na rzecz gminy, na terenie której zlokalizowana jest ta elektrownia wiatrowa, comiesięczną opłatę w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej w danym miesiącu energii elektrycznej przez każdą elektrownię wiatrową, jako iloczyn ilości energii elektrycznej i średniej dziennej ceny energii elektrycznej, stanowiącej średnią arytmetyczną obliczoną ze średnich ważonych wolumenem transakcji sesyjnych giełdowych cen energii elektrycznej we wszystkich godzinach dnia dostawy tej energii, zawartych na rynku, na którym są zawierane transakcje sesyjne giełdowe z dostawą energii elektrycznej w dniu następnym i dwa dni po dniu zawarcia transakcji sesyjnych giełdowych, niezawierającej kwot podatku od towarów i usług, wyrażonej w złotych z dokładnością do jednego grosza za 1 MWh, obliczanej i publikowanej przez podmiot, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, zgodnie z przyjętymi przez ten podmiot zasadami. Wysokość opłaty, o której mowa w zdaniu pierwszym nie może być za dany rok wyższa niż 80 000 zł od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej.

2. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód gminy i przeznaczana jest w szczególności na pokrycie kosztów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu energetycznemu w gminie oraz na rozwój infrastruktury zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899) w art. 6 po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) budowa instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378 i 1383) o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260 i 1261) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 62 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia dotyczącego elektrowni wiatrowej na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi, w zakresie opisanym w ust. 1, określa się, analizuje oraz ocenia w szczególności zasięg oddziaływania akustycznego, w tym skumulowanego oddziaływania akustycznego zespołu elektrowni wiatrowych.”;

2) w art. 64 w ust. 2 w pkt 3 przed wyrazami „dla inwestycji w zakresie infrastruktury dostępowej realizowanych na podstawie ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” dodaje się wyrazy „dla inwestycji polegających na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724 i ...)”;

3) w art. 74 w ust. 1 w pkt 5, w art. 77 w ust. 2 w pkt 3 oraz w art. 80 w ust. 2 w zdaniu drugim przed wyrazami „dla inwestycji w zakresie infrastruktury dostępowej realizowanych na podstawie ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” dodaje się wyrazy „dla inwestycji polegających na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.”.

Art. 4. 1. Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz plany zagospodarowania przestrzennego województwa, uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują ważność.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zwane dalej „planami miejscowymi”, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy, zachowują moc.

3. Postanowień studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa, określających wymóg zachowania minimalnej odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, nie stosuje się,

o ile odległość ta jest większa niż określona w art. 4 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Do projektu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa albo ich zmian, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Do projektów planów miejscowych albo projektów ich zmian, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. Do wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowań w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowych oraz w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni wiatrowych, stosuje przepisy ustaw zmienianych w art. 1–3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. 1. Pozwolenia na budowę dotyczące budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc.

2. Postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę dotyczące budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88), budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, w stosunku do których organ przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie wniósł sprzeciwu, pozostają skuteczne.

4. Do zgłoszeń budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, dokonanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, dla których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie upłynął termin na wniesienie sprzeciwu, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem niniejszego projektu jest zmiana przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie w elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724), zwanej dalej także „ustawą z dnia 20 maja 2016 r.”, które spowodowały, że na terenie całej Polski zablokowana została możliwość budowy nowych elektrowni wiatrowych, co jest całkowicie sprzeczne z potrzebą rozwoju ekologicznych form wytwarzania energii elektrycznej. W szczególności projekt zmierza do zmiany regulacji, które ograniczyły możliwości prowadzenia inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych w związku z wprowadzonymi wymogami dotyczącymi odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego. Zgodnie z obowiązującym art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych minimalna odległość elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkaniowej oraz wskazanych form ochrony przyrody powinna wynosić nie mniej niż dziesięciokrotność wysokości całkowitej elektrowni wiatrowej, liczonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, uwzględniając wirnik wraz z łopatami. W przypadku turbin występujących obecnie na rynku, których całkowita wysokość mieści się w przedziale między 150 a 200 metrów, zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej może rozciągać się do okręgu o promieniu około 2 kilometry. Odległości te co do zasady obowiązują „dwukierunkowo”, bowiem nie tylko dotyczą odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego, ale dotyczą również odległości takiego budynku od elektrowni wiatrowej.

Ograniczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych do terenów położonych w odległości równej lub większej od 10-krotności wysokości elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkaniowej oznacza przy obecnej strukturze urbanizacji kraju praktyczny brak miejsc pod inwestycje. Przepis art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. zamraza realizację nowych inwestycji wiatrowych, a w odniesieniu do inwestycji już zrealizowanych może skutkować wykluczeniem możliwości zabudowy mieszkaniowej terenów wokół inwestycji. Dla przykładu we Francji minimalna odległość elektrowni wiatrowej od zabudowań mieszkalnych wynosi 500 metrów, natomiast w Austrii wymóg odległości mieści się pomiędzy 500 metrów a 1000 metrów.

W 2022 r. w warunkach szybko rosnącego kryzysu energetycznego, państwa Unii Europejskiej rozpoczęły proces liberalizacji przepisów dotyczących lokalizacji elektrowni

wiatrowych. Przyspieszenie wydawania pozwoleń na budowę takich obiektów jest również ważną częścią przyjętego przez Komisję Europejską planu RePowerEU. Dokument ten określa pożądany okres uzyskiwania takiej zgody – na maksimum 2 lata, a w przypadku modyfikacji istniejącej instalacji – rok. Ponadto w wielu krajach wprowadza się specjalny tryb dla mniejszych elektrowni – na ogół poniżej 20 MW mocy.

W obecnie obowiązującej ustawie w odniesieniu do wydanych pozwoleń na budowę lub do istniejących elektrowni wiatrowych nie ma możliwości poprawy efektywności energetycznej urządzenia przy zachowaniu jego wpływu na środowisko z uwagi na brak możliwości zwiększenia mocy zainstalowanej elektrycznej. Obecne regulacje są niekorzystne dla środowiska, gdyż aby osiągnąć planowany poziom udziału źródeł OZE w systemie elektro-energetycznym, nie zwiększając ich efektywności, należałoby zainstalować więcej urządzeń.

Zaznaczyć należy, że na mocy obecnego art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto limit odległości wyznaczony w art. 4 ust. 1 tej ustawy jest wiążący:

- 1) dla gminy przy sporządzaniu oraz uchwalaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (plany miejscowe) albo ich zmianie,
- 2) przy wydawaniu decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy (decyzja WZ), oraz
- 3) dla organów administracji architektoniczno-budowlanej – przy wydawaniu pozwolenia na budowę oraz ocenie zasadności wniesienia sprzeciwu wobec zgłoszenia.

Zasadniczym celem projektowanej ustawy jest zmiana obowiązujących przepisów w zakresie opisanego powyżej sposobu wyznaczania miejsc, w których dopuszcza się lokalizację i budowę elektrowni wiatrowych. Proponowane zmiany wprowadzają w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie w elektrowni wiatrowych specjalny tryb, zgodnie z którym lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje w wyniku uchwały rady gminy na wniosek inwestora, który składany jest za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

W celu realizacji założeń przedmiotowego projektu przewiduje się zmianę dotychczasowej procedury lokalizacyjnej elektrowni wiatrowych w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:

Proponowany art. 3 w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. zakłada, że w przypadku zgody rady gminy, inwestycje polegające na budowie elektrowni wiatrowych realizuje się niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu art. 4, to rada gminy (na wniosek zainteresowanego inwestora) podejmowałaby uchwałę w sprawie lokalizacji turbiny wiatrowej, z zachowaniem zasady minimalnej odległości 500 metrów w linii prostej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna.

Zakłada się, że rada gminy, podejmując uchwałę w sprawie lokalizacji inwestycji polegającej na budowie elektrowni wiatrowych, będzie uwzględniać założenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego względem terenów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe, a w przypadku braku miejscowego planu uwzględni tereny, które w przyszłości mają być przeznaczone na budownictwo, zachowując zasadę minimalnej odległości.

W myśl założeń projektowanej ustawy decyzję w zakresie odległości elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkalnej lub od terenów, które powinny być chronione akustycznie, pozostawia się gminom, przy zastrzeżeniu, że wyznaczając lokalizację elektrowni wiatrowej, uwzględnią one minimalną odległość siłowni wiatrowej od tych terenów, tj. 500 metrów oraz zasięg emitowanego przez planowaną elektrownię hałasu.

Proponowane przepisy, określając ramy czasowe na podjęcie przez radę gminy uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji, uwzględniają konieczność przeprowadzeniu konsultacji społecznych w gminie.

W dodawanym w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie w elektrowni wiatrowych art. 4a określono wymagania dla wniosku o ustalenie lokalizacji dla elektrowni wiatrowych. Jednocześnie zaproponowano odstępstwo od zasady sporządzania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji budowy turbin wiatrowych, których moc objęta wnioskiem jest równa lub mniejsza od 20 MW mocy przyłączeniowej oraz odległość projektowanych turbin objętych wnioskiem jest większa niż 2 kilometry w linii prostej od istniejących turbin wiatrowych lub od granicy obszaru dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody. Powyższy zapis wynika z konieczności uniknięcia skumulowanego oddziaływania na środowisko, skoro dla tego typu inwestycji

odstępuje się od konieczności sporządzania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przy zachowaniu zasady minimalnej odległości 500 metrów i oddziaływaniu dopuszczalnego hałasu, w przypadku budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej. Zmieniony przepis umożliwia odblokowanie możliwości budowy, rozbudowy, remontu lub przebudowy budynków mieszkalnych lub z funkcją mieszkalną, co dotychczas było znaczenie utrudnione.

Przewiduje się również czas dla inwestora na ewentualne uzupełnienie braków formalnych wniosku.

W proponowanym brzmieniu art. 5 na nowo określono sposób wyznaczania odległości zakazu lokalizacji elektrowni wiatrowych w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej lub o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna.

W związku z zakładanymi w nowelizacji rozwiązaniami przewiduje się uchylenie art. 6 i art. 7 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie w elektrowni wiatrowych.

Stosownie do proponowanego art. 7d ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie w elektrowni wiatrowych, uchwała o ustaleniu lokalizacji lub odmowie ustalenia lokalizacji elektrowni wiatrowej, wiąże organ wydający pozwolenie na budowę dla elektrowni wiatrowej. Tym samym postanowienia uchwały, o której mowa w art. 4 ust. 6, muszą zostać uwzględnione w kolejnym kroku procedury, tj. znaleźć wyraz i być niesprzeczne z decyzją o pozwoleniu na budowę. W ust. 2 przywołanego powyżej art. 7d rozstrzyga się, że uchwała o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowej wiąże organy w postępowaniach o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji innych niż polegające na budowie i lokalizacji elektrowni wiatrowej.

Projekt ustawy przewiduje ponadto wyłączenie stosowania przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w sprawach z zakresu realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej prowadzonych na podstawie przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie w elektrowni wiatrowych (art. 7e).

Zmiana zaproponowana w art. 8 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. jest wynikiem wprowadzenia regulacji art. 7e.

W dodawanym art. 8a w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. wprowadza się opłatę na rzecz społeczności lokalnej w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii z każdej elektrowni wiatrowej w danym miesiącu, która stanowić będzie dochód gminy, na terenie

której znajduje się turbina wiatrowa. Wysokość opłaty jednakże nie może być za dany rok wyższa niż 80 000 zł od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej. Opłatę przeznaczają się na walkę z ubóstwem energetycznym oraz budowę infrastruktury społecznej, w szczególności zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej.

W projekcie proponuje się także zmiany w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zmiana w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami zakłada rozszerzenie katalogu celów publicznych o inwestycję w zakresie budowy instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW.

Propozycja nowelizacji ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przewiduje, po pierwsze, uzupełnienie elementów składowych oceny oddziaływania przedsięwzięcia dotyczącego elektrowni wiatrowej na środowisko oraz ludność, a po drugie – uwzględnia inwestycje w zakresie elektrowni wiatrowych w katalogu wyjątków od obowiązku badania zgodności zamierzeń inwestycyjnych podmiotu ubiegającego się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z postanowieniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zachowując zasady praworządnego ustawodawstwa, przepisy przejściowe uwzględniają prawa nabyte przed zmianą przepisów, które zostały wprowadzone przedmiotową ustawą, umożliwiając budowę elektrowni wiatrowych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o ile ustalone lokalizacje spełniają wymogi minimalnych odległości określone nowelą i dla których sporządzono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Ponadto przepisy przejściowe porządkują dotychczas prowadzone postępowania w zakresie elektrowni wiatrowych, wskazując, iż do tych postępowań będą stosowane nowe przepisy.

W regulacjach intertemporalnych reguluje się także kwestie wszczętych przed dniem wejścia w życie nowelizacji postępowań w sprawie pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego lub budynku z funkcją mieszkalną, rozstrzygając, że wszystkie sprawy

z zakresu wydania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia takich budynków będą prowadzone na dotychczasowych zasadach.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, co zapewni zachowanie odpowiedniego okresu *vacatio legis*.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe zostały przedstawione w ocenie skutków regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostały zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: ustawa o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw

Data sporządzenia: 21 lipca 2022 r.

Przedstawiciel wnioskodawcy:
Senator Stanisław Gawłowski

Źródło: inicjatywa komisji

Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:
Mirosław Reszczyński, główny legislator, tel. 22 694 9364
w zakresie OSR:
Marian Fałek, główny ekspert, tel. 22 694 9082

Nr druku: 755, 755 S, 755 X

OCENA WSKŁĘPKOW-REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724) minimalna odległość elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkaniowej powinna wynosić nie mniej niż dziesięciokrotność wysokości całkowitej elektrowni wiatrowej. Przyjęty limit wysokości jest określany jako „kryterium 10H”. Jak można przeczytać m.in. w dokumencie „Polityka Energetyczna do 2040 r.”: zasadę 10H wprowadzono „w celu ograniczenia potencjalnych konfliktów społecznych”, gdyż „[b]udowa elektrowni wiatrowych obarczona jest (...) ryzykiem braku akceptacji społecznej”¹.

Jednocześnie wzrost mocy turbiny powoduje, że wysokość budowanych elektrowni wiatrowych jest coraz wyższa. Aktualnie funkcjonują obiekty mierzące od 150 m do 200 m.

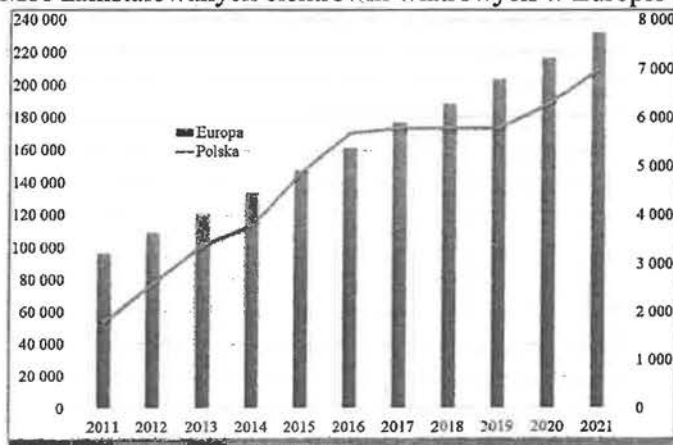
Tabela nr 1: Trend parametrów elektrowni wiatrowej (wysokość, moc turbiny).

	wysokość	moc turbiny
	[m]	[kW]
1980 - 1990	17	75
1990 - 1995	30	300
1995 - 2000	50	750
2000 - 2005	70	1500
2005 - 2010	80	1800
2010 - ?	100	3000
2010 - ?	125	5000

Źródło: „Commission notice Guidance document on wind Energy developments and EU nature legislation” Brussels, 18.11.2020 C(2020) 7730 final, s. 15.

Wzrost wysokości budowanych elektrowni wiatrowych i obowiązująca zasada 10H powodują, że możliwość zabudowy obszarów tymi obiektami jest istotnie ograniczona. Wymóg 10H jest bardzo restrykcyjny dla rozwoju lądowej elektrowni wiatrowej i znacząco utrudnia realizację nowych inwestycji², co potwierdzają dane odnośnie do dynamiki przyrostu mocy zainstalowanych elektrowni wiatrowych. Po 2016 r. obserwujemy wyraźnie niższą dynamikę przyrostu mocy niż w latach wcześniejszych. Moc zainstalowana lądowej energetyki wiatrowej wynosiła 6,1 GW (III kwartał 2020 r.)³, wzrost do 7 GW na koniec 2021 r.

Wykres nr 1: Moc zainstalowanych elektrowni wiatrowych w Europie i Polsce [MW].

Źródło: BP; „Statistical Review of World Energy”; 2022; 71st edition.

¹ *Źródło:* Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej do 2040 r., s. 65, Monitor Polski z dnia 10 marca 2021 r., poz. 264.

² *Źródło:* UN Global Compact Network Poland; „Energetyka wiatrowa na lądzie założenia reformy i propozycje ustawy”; (s. 84); <https://ungc.org.pl/o-nas/>

³ *Źródło:* Ministerstwo Klimatu i Środowiska; <https://www.gov.pl/web/klimat/co-mieszkancy-polski-sadza-o-energetyce-wiatrowej>.

Od wejścia w życie przepisów wprowadzających zasadę 10H sytuacja dot. globalnych, europejskich i krajowych polityk energetycznych, kosztów wytwarzania energii elektrycznej, a także możliwość wykorzystania lądowej energetyki wiatrowej uległa poważnym zmianom. Ponadto inwazja Rosji na Ukrainę wskazała na potrzebę przyspieszenia procesów w kierunku budowy niskoemisyjnej energetyki opartej na krajowych zasobach odnawialnych źródłach energii.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw*, w którym proponuje się następujące rozwiązania:

- inwestor zamierzający wybudować elektrownię wiatrową będzie występował z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji do właściwej miejscowo rady gminy za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta);

wniosek będzie mógł dotyczyć również infrastruktury energetycznej i teleinformatycznej niezbędnej do powstania elektrowni wiatrowej, jeżeli będzie ona objęta tym samym zamierzeniem inwestycyjnym;

w przypadku, gdy wniosek nie będzie spełniał wymogów inwestor zostanie wezwany do usunięcia braków formalnych, przy czym termin wyznaczony na ich usunięcie nie będzie dłuższy niż 30 dni;
- rada gminy będzie podejmować uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji w terminie 90 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku; uchwała wiąże organy, które będą wydawać pozwolenie na budowę dla inwestycji wiatrowych; jeżeli uchwała nie będzie mogła być podjęta w tym terminie przewodniczący rady gminy będzie obowiązany powiadomić inwestora, podać powody opóźnienia oraz wskazać nowy termin podjęcia uchwały, nie dłuższy jednak niż 60 dni od dnia upływu pierwotnego terminu;
- w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały o lokalizacji inwestycji polegającej na budowie elektrowni wiatrowej:
 - inwestycja będzie mogła zostać zrealizowana niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
 - nie będzie wymagana zgoda na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze;
 - do inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowej nie znajdą zastosowania przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
 - w zakresie nie uregulowanym w ustawie stosuje się przepisy ustawy – Prawo budowlane;
- elektrownie wiatrowe będą mogły być lokalizowane i budowane w odległości nie mniejszej:
 - niż 500 m od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna,
 - niż określonej w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w przypadku lokalizacji w sąsiedztwie form ochrony przyrody oraz leśnych kompleksów promocyjnych);
- nie będzie sporządzany raport oddziaływania na środowisko, jeżeli moc turbiny wiatrowej nie będzie przekraczać mocy przyłączeniowej 20 MW, a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej od:
 - najbliższej istniejącej elektrowni wiatrowej,
 - granicy obszaru, dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody
– będzie większa niż 2 km;
- na rzecz gminy, na terenie której będzie zlokalizowana elektrownia wiatrowa, będzie pobierana co miesiąc opłata w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej, wysokość opłaty nie może być jednak za dany rok wyższa niż 80 000 zł od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej; dochód gminy z opłaty będzie przeznaczany w szczególności na pokrycie kosztów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu energetycznemu w gminie oraz rozwój infrastruktury zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej;
- w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia dotyczącego wybudowania elektrowni wiatrowej na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi, będzie określany, analizowany oraz oceniany w szczególności zasięg oddziaływania akustycznego, w tym skumulowanego oddziaływania akustycznego, zespołu elektrowni wiatrowych;
- uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy:
 - studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz plany zagospodarowania przestrzennego województwa,
 - pozwolenia na budowę dotyczące budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna

– zachowają moc (ważność);

- do wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną postępowań w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowych oraz w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni wiatrowych, stosować się będzie przepisy ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

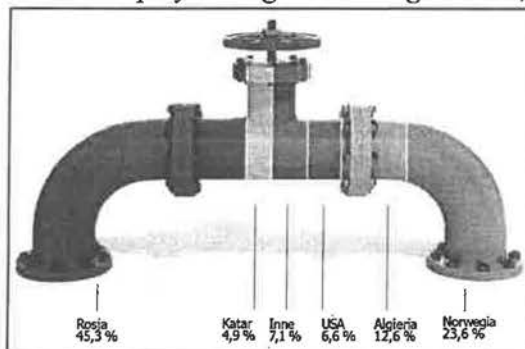
Oczekuje się, że przyjęta w projekcie ustawy nowa minimalna odległość elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych będzie odległością, która udostępni większe obszary kraju pod rozwój energetyki wiatrowej. W konsekwencji zmiana w tym zakresie powinna przynieść szereg korzyści ekonomicznych, środowiskowych i społecznych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W podpisanym w grudniu 2015 r. Porozumieniu Paryskim, 195 krajów zobowiązało się do utrzymania wzrostu globalnych średnich temperatur na poziomie znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza ponad poziom przedindustrialny i kontynuowanie wysiłków na rzecz ograniczenia wzrostu temperatur. Porozumienia Paryskie z 2015 r. oraz ogłoszone przez ONZ cele Zrównoważonego Rozwoju koncentrują się na jak najszybszym opracowaniu i rozwinięciu zielonych technologii i przejściu na zero- i niskoemisyjne technologie pozyskiwania energii. 7 Cel Zrównoważonego Rozwoju ONZ dotyczy przejścia na czystą i zeroemisyjną energię, w tym energię wiatrową. W ten globalny proces wpisała się Wspólnota Europejska, uzgadniając w ramach polityk europejskich wspierający działania ONZ tzw. Europejski Zielony Ład, którego celem jest, aby Europa jako pierwsza stała się neutralnym klimatycznie kontynentem do 2050 roku.⁴

Rozwój sytuacji na rynkach energii w ostatnich miesiącach, a zwłaszcza dramatyczna zmiana sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w następstwie dokonanej przez Federację Rosyjską inwazji na Ukrainę sprawia, że potrzeba szybkiej transformacji w kierunku czystej energii jest jeszcze większa i bardziej ewidentna niż kiedykolwiek. UE importuje 90 % zużywanego przez siebie gazu, a Rosja dostarcza ponad 40 % gazu łącznie zużywanego w UE. Ponadto 27 % przywożonej ropy naftowej i 46 % przywożonego węgla pochodzi z Rosji.

Schemat nr 1: *Udział w przywozie gazu ziemnego do UE, 2021 r.*

Źródło: Komisja Europejska. "RePowerEU: Joint European Action for more affordable, secure and sustainable energy";

Plan RePowerEU.⁵ Potrzeba większego bezpieczeństwa dostaw stanowi nowy bodziec do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu. Komisja Europejska jest gotowa, aby we współpracy z państwami członkowskimi opracować plan wsparcia dywersyfikacji dostaw energii, przyspieszenia przejścia na energię ze źródeł odnawialnych i poprawy efektywności energetycznej, co pozwoliłoby na szybsze odchodzenie od importu gazu z Rosji i uzależnienia od paliw kopalnych. KE w komunikacie prezentującym plan RePowerEU przedstawiła nowe działania mające na celu zwiększenie produkcji zielonej energii, dywersyfikację dostaw i zmniejszenie popytu, koncentrując się przede wszystkim na gazie, który ma znaczący wpływ na rynek energii elektrycznej i w którym to obszarze rynek światowy jest mniej elastyczny. Ponadto KE wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, aby planowanie, budowę i eksploatację zakładów wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, ich przyłączenie do sieci oraz samą sieć uznawano za leżące w nadrzędnym interesie publicznym i w interesie bezpieczeństwa publicznego oraz aby kwalifikowały się one do stosowania najkorzystniejszych dostępnych procedur planowania i wydawania pozwoleń. Długotrwałe procedury administracyjne wskazano jako jedną z głównych przeszkód dla inwestowania w odnawialne źródła energii.

Regulacje dot. lokalizacji elektrowni wiatrowych. Po dokonaniu przeglądu dostępnych publikacji wypada skonstatować, że w krajach członkowskich UE przyjęto ograniczenia w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych z uwagi na odległość od zabudowań o funkcji mieszkalnej. Minimalne odległości od zabudowy oraz innych obiektów funkcjonują w prawodawstwie europejskim powszechnie. Są to jednak wymogi trudne do równoznacznego zestawiania ze sobą i prostego porównywania, dlatego że funkcjonują w ramach zróżnicowanych systemów prawnych i niejednokrotnie mają różny status.

⁴ Źródło: UN Global Compact Network Poland; "Energetyka wiatrowa na łądzie założenia reformy i propozycje ustawy"; <https://ungc.org.pl/o-nas/>

⁵ Źródło: KE; "RePowerEU: Joint European Action for more affordable, secure and sustainable energy"; Strasbourg, 8.3.2022 COM(2022) 108 final.

I. W opracowaniu: „Energetyka wiatrowa na lądzie. Założenia reformy i propozycja ustawy”⁶ przygotowanym przez United Nations Global Compact Network Poland, podniesiono, że:

„[w] Europie mamy do czynienia z różnym podejściem w zakresie minimalnej odległości od zabudowań. Wymienione poniżej kraje stosują regułę wysokości szczytowej (w maksymalnym wzniesieniu, tzw. tip-height).

- Polska i niemiecka Bawaria stosują zasadę 10-krotności wysokości w maksymalnym wzniesieniu,
- Włochy stosują zróżnicowane odległości $n \times H$ w zależności od regionu oraz inne regulacje,
- Dania i Belgia (Walonii) stosują 4-krotną zasadę wysokości maksymalnej ($4 \times H$).

Wiele europejskich krajów minimalną odległość wyznacza na podstawie określonego dystansu, niekiedy dopuszczając indywidualne podejście w poszczególnych regionach. Te regulacje mają zróżnicowany status: od obligatoryjnego do fakultatywnych wytycznych czy dobrych praktyk. Taką zasadę przyjęły następujące kraje:

- Austria (przedział od 1200 do 2000 m, w zależności od polityki regionalnej kantonu);
- Estonia (500 m);
- Francja (500 m);
- Grecja (500 m);
- Holandia (w zależności od regionu przedział 400-600 m);
- Irlandia (500 m);
- Litwa (500 m);
- Niemcy (regionalne rozbieżności od 400 m do zasady 10H, na poziomie federalnym aktualnie nie więcej niż 1000 m);
- Portugalia (500 m, stan na sierpień 2017 r.);
- Rumunia (1000 m z możliwością złagodzenia przy wykazaniu braku przekroczeń norm akustycznych w nocy, stan na sierpień 2017 r.);
- Włochy (500 m).

W kilku krajach europejskich nie określono minimalnych odległości w ustawodawstwie centralnym. Zamiast tego odsunięcie jest określane na poziomie konkretnej inwestycji/projektu i jest powiązane z limitami hałasu, migotaniem cienia i/lub efektami wizualnymi:

- Wielka Brytania;
- Belgia (Flandria);
- Finlandia;
- Norwegia;
- Szwecja.”

II. W publikacji pt. „Wind Energy in Europe: National policy and regulatory developments” zostały z kolei opisane regulacje obowiązujące na największych rynkach. Poniżej, w tabeli nr 2, zestawiono kształtowanie się kryterium odległości elektrowni wiatrowej od budynków mieszkalnych.

Tabela nr 2: Regulacje dotyczące odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych.

	odległość [m]	dotatkowe uwagi
Francja	500 m	władze lokalne, uwzględniając kryterium hałasu i kryterium wizualne, mogą wymagać, aby elektrownia wiatrowa była zlokalizowana w odległości powyżej 500 m
Niemcy	400 m do 10 H	
Niderlandy	400 m – 600 m	brak regulacji; przy uwzględnieniu hałasu związanego z pracą turbiny elektrownie wiatrowe mogą być budowane w odległości powyżej 400 m od zabudowań, a w niektórych rejonach w odległości powyżej 600 m
Hiszpania	500 m	rekomenduje się minimalną odległość 500 m
Wielka Brytania		brak regulacji; odległość elektrowni wiatrowej od zabudowań mieszkalnych jest określana na poziomie projektu i wynika ze sporządzonej oceny wpływu na środowisko

Źródło: „Wind energy in Europe: National policy and regulatory developments”, s. 12-21, Wind Europe, January 2019.

⁶ Źródło: „Energetyka Wiatrowa na lądzie założenia reformy i propozycja ustawy”, s. 10, United Nations Global Compact Network – <https://unec.org.pl/strefa-wiedzy/energetyka-wiatrowa-ladzie-zalozenia-reformy-y-propozycja-ustawy>

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
inwestor zamierzający wybudować elektrownię wiatrową			<ul style="list-style-type: none">• składa wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do właściwej miejscowo rady gminy; wniosek taki może dotyczyć również infrastruktury energetycznej i teleinformatycznej niezbędnej do powstania elektrowni wiatrowej• musi usunąć ewentualne braki formalne wniosku w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 30 dni• uiszcza opłatę co miesiąc w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej; wysokość opłaty nie może być jednak za dany rok wyższa niż 80 000 zł od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej
wójt burmistrz prezydent miasta			<ul style="list-style-type: none">• przedkłada radzie gminy wniosek inwestora• wzywa do usunięcia braków formalnych
rada gminy			podejmuje uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku (ewentualnie w dodatkowym terminie); uchwała wiąże organy, które będą wydawać pozwolenie na budowę dla elektrowni wiatrowych
przewodniczący rady gminy			jest obowiązany powiadomić inwestora, jeżeli uchwała o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji nie może być podjęta w terminie określonym w ustawie, podać powody opóźnienia oraz wskazać nowy termin podjęcia uchwały
gmina, na terenie której będzie elektrownia wiatrowa			uzyskuje co miesiąc dochód w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej, który ma obowiązek przeznaczyć w szczególności na pokrycie kosztów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu energetycznemu w gminie oraz rozwój infrastruktury zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej
mieszkańcy gminy			elektrownie wiatrowe będą mogły być lokalizowane i budowane w odległości nie mniejszej niż 500 m od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw został skierowany w dniu 6 lipca 2022 r., z terminem przekazania opinii do 18 lipca 2022 r., do następujących podmiotów: Ministra Klimatu i Środowiska; Ministra Finansów; Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej; Ministra Rozwoju i Technologii; Naczelnego Sądu Administracyjnego; Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki; Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej; Związku Miast Polskich; Związku Powiatów Polskich; Związku Gmin Wiejskich RP; Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej; Śląskiego Związku Gmin i Powiatów; Unii Miasteczek Polskich; Głównego Inspektorai Nadzoru Budowlanego; Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Ligi Ochrony Przyrody; Fundacji EkoRozwoju; Fundacji Greenpeace Polska; Fundacji WWF Polska; Polskiego Alarmu Smogowego; Krajowej Rady Radców Prawnych; Naczelnej Rady Adwokackiej.

Minister Klimatu i Środowiska poinformował, że Rząd wypracował własne regulacje dedykowane dalszemu rozwojowi energetyki wiatrowej i w związku z tym negatywnie opiniuje projekt ustawy.

Minister Rozwoju i Technologii proponuje, aby dalsze prace dot. zmian w ustawie o lokalizacji inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych były kontynuowane w ramach rządowego projektu legislacyjnego.

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej wskazał, że odblokowanie rozwoju lądowej energetyki wiatrowej jest działaniem pożądanym, jednak projektowane przepisy w zakresie ułatwień dla rozwoju energetyki wiatrowej muszą wypełniać warunki brzegowe. Uelastycznienie zasady 10H musi następować w zgodzie z procedurą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto Minister poinformował o rządowym projekcie regulacji (nr UD207).

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego przedstawił uwagi do projektu; wskazał m.in., że nowe brzmienie projektowanego art. 3 nie będzie korelowało z art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy – *Prawo budowlane*, a projektowany art. 4 ust. 1 z art. 50 ust. 1 zd. 1 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Ponadto wskazał, że o niesporządzaniu raportu oddziaływania na środowisko powinien decydować organ ochrony środowiska, a także podniósł, że nie został podany cel rozwiązania polegającego na uchyleniu stosowania ustawy – *Prawo budowlane* do inwestycji dot. elektrowni wiatrowych.

Związek Powiatów Polskich zgłosił uwagi do treści art. 1 pkt 1 i 2 projektu; wskazano na wątpliwości dotyczące zastosowania proponowanych przepisów w praktyce oraz zakresu swobody rady gminy przy podejmowaniu uchwały. Ponadto wskazano, że projektowany art. 8a (opłata na rzecz gminy) wymaga doprecyzowania pod kątem umiejscowienia opłaty w systemie finansów publicznych.

Śląski Związek Gmin i Powiatów co do zasady pozytywnie ocenia opiniowany projekt (Gliwice, Będzin); zdaniem Związku inicjatywa zmiany ustawy jest zdecydowanie potrzebna, lecz w opiniowanym kształcie zawiera rozwiązania nazbyt radykalnie ułatwiające realizację elektrowni wiatrowych względem innych inwestycji (Częstochowa). Ponadto wskazano, że projekt w obecnym kształcie wymaga korekty i doprecyzowania (Gliwice). Zauważono również, że wprowadzenie kolejnych przepisów, które pozwalają na ominięcie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sprawia, że gminy pozbawiane są możliwości prowadzenia kompleksowej polityki przestrzennej (Rybnik).

WWF Polska popiera projektowaną liberalizację tzw. „zasady 10H”. WWF popiera „utrzymanie zakazu lokalizowania i budowania elektrowni wiatrowej w parkach krajobrazowych i obszarach Natura 2000, jak i określanie minimalnej odległości – nie mniejszej niż 500 metrów – elektrowni wiatrowej od tych form ochrony przyrody w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach”. Natomiast w opinii WWF Polska konieczne jest utrzymanie dotychczas obowiązującej „zasady 10H” w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowej w pobliżu parku narodowego i rezerwatu przyrody oraz objęcie zakazem lokowania i budowania elektrowni wiatrowych w otulinie parku narodowego i rezerwatu przyrody. Ponadto WWF Polska krytycznie ocenia rozwiązanie dotyczące wyłączenia konieczności sporządzania raportu oddziaływania na środowisko dla inwestycji objętej wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli planowana moc turbin wiatrowych nie przekracza mocy przyłączeniowej 20 MW a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej od granicy obszaru parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego lub obszaru Natura2000 jest większa niż 500 metrów.

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej oraz Stowarzyszenie Energii Odnawialnej stwierdziło, że wprowadzenie opłaty na rzecz społeczności lokalnej w wysokości 5% wartości wytworzonej energii jest wartością nieakceptowalną przez branżę; zdaniem ww. stowarzyszeń taka regulacja uniemożliwi zachowanie rentowności inwestycji. Wskazano również, że z obecnego brzmienia przepisu nie wynika wprost o którą cenę giełdową chodzi. Zaproponowano przyjęcie innego rozwiązania zmierzającego do określenia opłaty na mechanizmie redystrybucji korzyści. Zaproponowano także wprowadzenie definicji budynku o funkcji mieszkalnej. Zgłoszone zostały także uwagi o charakterze redakcyjnym.

Uwagi województw:

- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego ocenił proponowane rozwiązania jako zbyt daleko idące, ignorujące przepisy planowania przestrzennego, ochrony gruntów rolnych, a także prawa społeczeństwa do uczestnictwa w procesach lokalizacji tego typu inwestycji;
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego projekt zmian zaopiniował **negatywnie**, zwrócił uwagę na wewnętrzną niespójność proponowanych regulacji, a także na ich rozbieżność z kierunkami reformy systemu planowania przestrzennego w Polsce;
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego zwrócił uwagę, że w art. 3 projektu ustawy zrezygnowano z uwzględnienia zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin przy lokalizacji elektrowni wiatrowych w związku z powyższym

mogą wystąpić problemy w respektowaniu na poziomie lokalnym zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa oraz Audytu Krajobrazowego. Ponadto wątpliwości budzi brak wytycznych dotyczących minimalnych odległości od nowo lokalizowanych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, do elektrowni wiatrowych;

- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego stwierdził, że przyjęcie proponowanej w art. 1 pkt 1 projektu zmiany dot. art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych sprawi, że możliwe będzie lokalizowanie turbin wiatrowych, stanowiących elementy dysharmonijne w krajobrazie z pominięciem wyników analiz przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia audytu, a także w obrębie obszarów uznanych za krajobrazy priorytetowe. Negatywnie oceniona została propozycja nie wymagania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze. Poniesiono, że proponowana zmiana polegająca na zwolnieniu z obowiązku sporządzenia raportu inwestycji obejmującej budowę turbin o mocy nie przekraczającej 20 MW jest szkodliwa środowiskowo i społecznie.

Naczelny Sąd Administracyjny, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki oraz Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego nie zgłosili uwag.

W dniu 19 lipca 2022 r. na wspólnym posiedzeniu Komisja Nadzwyczajna do spraw Klimatu, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Ustawodawcza przyjęły projekt ustawy z poprawkami. Poprawki przewidują, że uchwała o ustaleniu lokalizacji elektrowni wiatrowej będzie wiążąca dla organów wydających pozwolenie na budowę dla elektrowni wiatrowych, ponadto wyłączają stosowanie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w sprawach z zakresu realizacji inwestycji dotyczących elektrowni wiatrowych, celem poprawek jest pozostawienie przepisów zgodnie z którymi w sprawach nie uregulowanych w ustawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy – Prawo budowlane.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
budżet państwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
JST (gminy)	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wydatki ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
budżet państwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
JST (gminy)	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Saldo ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
budżet państwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
JST (gminy)	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projektowana ustawa będzie **pozytywnie** oddziaływała na sektor finansów publicznych, zarówno na budżet państwa, jak i jednostki samorządu terytorialnego (gminy). Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania przyczynią się do wzrostu inwestycji w elektrownie wiatrowe, co z kolei przyczyni się do zwiększenia ich mocy w szybszym tempie, niż gdyby ww. rozwiązań nie wprowadzono. Dzięki temu sektor finansów publicznych będzie odnosił korzyści w postaci wyższych dochodów z podatków, uzyskiwanych zarówno na etapie budowy elektrowni wiatrowych, jak i po oddaniu tych obiektów do eksploatacji, w porównaniu do wysokości podatków jakie by uzyskiwał bez wprowadzenia proponowanego rozwiązania.

W projekcie ustawy zaproponowano opłatę na rzecz gminy, na terenie której będzie zlokalizowana elektrownia wiatrowa, która ma być pobierana co miesiąc w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej. Z uwagi na to, że jest to rozwiązanie, które nie funkcjonuje w aktualnym stanie prawnym, zachodzi konieczność oszacowania wysokości dochodów gmin z tego tytułu. W celu oszacowania korzyści finansowych gmin jako podstawowe założenie przyjmuje się, że projektowana ustawa przyczyni się do wzrostu inwestycji w elektrownie wiatrowe, które będą odpowiadać wzrostowi mocy elektrowni wiatrowych o ok. 1 GW/rok.

Trzeba mieć na uwadze, że aby zapewnić harmonijny rozwój tych inwestycji niezbędna jest odpowiednia podaż projektów. Aktualnie na rynku dostępnych jest jeszcze wiele projektów farm wiatrowych zatrzymanych na różnych etapach rozwoju, które będą mogły zostać relatywnie szybko przywrócone na rynek po zmianie reguły 10H. Przyjmuje się, że skutki projektowanej ustawy pojawiają się po dwóch latach od wejścia ustawy.

Szacuje się, że w trzecim roku obowiązywania ustawy, dochody gmin w Polsce mogą wynieść z opłaty ok. 17 mln zł (przyrost mocy 1 GW). Ponadto zakłada się liniowy przyrost mocy elektrowni wiatrowych w kolejnych latach także na poziomie ok. 1 GW. Oznacza to, że w każdym kolejnym roku gminy mogą doświadczać przyrostu dochodów z opłaty w wysokości ok. 17 mln zł, w rezultacie w dziesiątym roku obowiązywania ustawy gminy łącznie mogłyby uzyskać dochody z opłaty w wysokości ok. 135 mln zł. Szacunki te zostały sporządzone przy konserwatywnym założeniu odnośnie do wysokości ceny energii elektrycznej (232 zł/MWh), gdyż cena energii która jest przedmiotem handlu na TGE znajduje się znacznie powyższej tego poziomu i prawdopodobnie wysokie ceny energii nie będą zjawiskiem krótkoterminowym. W związku z tym prawdopodobne jest, że łączne dochody gmin z opłaty będą wyższe. Szczegółowe informacje nt. kalkulacji wysokości dochodów z opłaty przedstawiono w załączniku do OSR.

Ponadto wzrost mocy elektrowni wiatrowych spowoduje także istotne korzyści finansowe gmin z tytułu podatku od nieruchomości. Kalkulację skutków finansowych z tego tytułu również przedstawiono w załączniku do OSR.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Projektowana ustawa będzie pozytywnie oddziaływała na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców.</p> <p>Przedmiotowa ustawa ułatwi planowanie i przygotowanie inwestycji polegającej na budowie elektrowni wiatrowych na lądzie. Wzrost mocy elektrowni wiatrowych będzie przyczyniać się do zmiany miksu energetycznego; czynnik ten zaś będzie pozytywnie wpływał na wiele obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>umożliwił zabezpieczenie dostaw energii w korzystnej cenie pochodzącej z OZE</u>; firmy chcą mieć możliwość korzystania z energii pochodzącej z OZE, nieobciążonej kosztami uprawnień do emisji CO₂, wieloletnia umowa na zakup energii z OZE bezpośrednio od producenta może stanowić dla odbiorców energii, szczególnie tych energochłonnych, gwarancję zabezpieczenia dostaw energii i uniezależnienia się od ryzyka wzrostu cen w długiej perspektywie, • <u>umożliwił uniknięcia ryzyka kurczenia się rynku</u>; wysoki ślad węglowy, którym obciążone są towary produkowane w Polsce będzie z czasem negatywnie wpływał na ich atrakcyjność. W UE coraz bardziej świadomi konsumenci sięgają będą po produkty bardziej przyjazne środowisku, w konsekwencji rynki zbytu dla towarów opartych na energii czarnej zaczną się kurczyć, 						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

- na napływ inwestycji ogółem do kraju; dostęp do taniej, czystej i stabilnej cenowo energii elektrycznej jest jednym z kluczowych czynników branych pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o lokalizowaniu nowoczesnych zakładów produkcyjnych,
- na koniunkturę w branży budowlanej oraz innych sektorach uczestniczących w łańcuchu dostaw na potrzeby przygotowania i realizacji inwestycji w postaci budowy elektrowni wiatrowych; energetyka wiatrowa cechuje się wysokim wskaźnikiem udziału krajowych dostawców i poddostawców w cyklu życia instalacji na tle konwencjonalnej elektrowni.

Zgodnie z raportem WISE Europa⁷, udział dostawców lokalnych w powstawianiu lądowych farm wiatrowych w Polsce wynosi obecnie około 38% (przy czym istnieje znaczny potencjał zwiększenia tego udziału).

Tabela nr 3: Udział krajowych dostaw (local content) w nakładach inwestycyjnych według rodzaju.

Wieża	1/3
Łopaty	1/4
Przekładnia	-
Przetwornik	1/10
Transformator	1/4
Generator, system regulacji łopat	1/10
Rama główna, wał wirnika, obudowa gondoli, system hamulcowy, koła zębate układu kierunkowania	1/10
Kable, śruby itp.	2/3
Pozostałe części turbiny	1/10
Transport i budowa	95/100
Fundamenty, projekt i inne usługi	95/100
Ogółem	38%

Źródło: WiseEuropa.

rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe

Projektowana ustawa będzie **pozytywnie** oddziaływała na gospodarstwa domowe.

Wzrost mocy elektrowni wiatrowych będzie miał pozytywny wpływ na potencjał sektora energetycznego, w tym na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Korzystna zmiana miksu energetycznego, w sposób pośredni, będzie pozytywnie oddziaływała na sektor gospodarstw domowych.

Dodatkowo regulacja określająca zasady wykorzystania przychodów z opłaty, która będzie pobierana co miesiąc w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej w elektrowni wiatrowej, będzie przyczyniać się do przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Projektowana ustawa zmniejszy obciążenia regulacyjne, gdyż nie będzie się wymagać sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko jeżeli moc turbiny wiatrowej nie będzie przekraczać mocy przyłączeniowej 20 MW, a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej od najbliższej istniejącej elektrowni wiatrowej i od granicy obszaru dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody będzie większa niż 2 km.

9. Wpływ na rynek pracy.

Sektor energetyczny ma strategiczne znaczenie dla gospodarki kraju. Przedmiotowa ustawa przyczyni się do zmiany miksu energetycznego, co będzie skutkowało poprawą konkurencyjności gospodarki, w konsekwencji regulacja, w sposób pośredni, będzie oddziaływała pozytywnie na rynek pracy. Ponadto przedmiotowa ustawa będzie miała także bezpośrednie pozytywne oddziaływanie na rynek pracy, gdyż łańcuch dostaw dla energetyki wiatrowej na lądzie może wygenerować tysiące miejsc pracy w Polsce (zatrudnienie pośrednie i bezpośrednie).

⁷ Źródło: Wkład krajowych dostawców w rozwój energetyki wiatrowej na lądzie i jej wpływ na rynek pracy do 2040 r., WISE Europa, Warszawa 2019 r.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

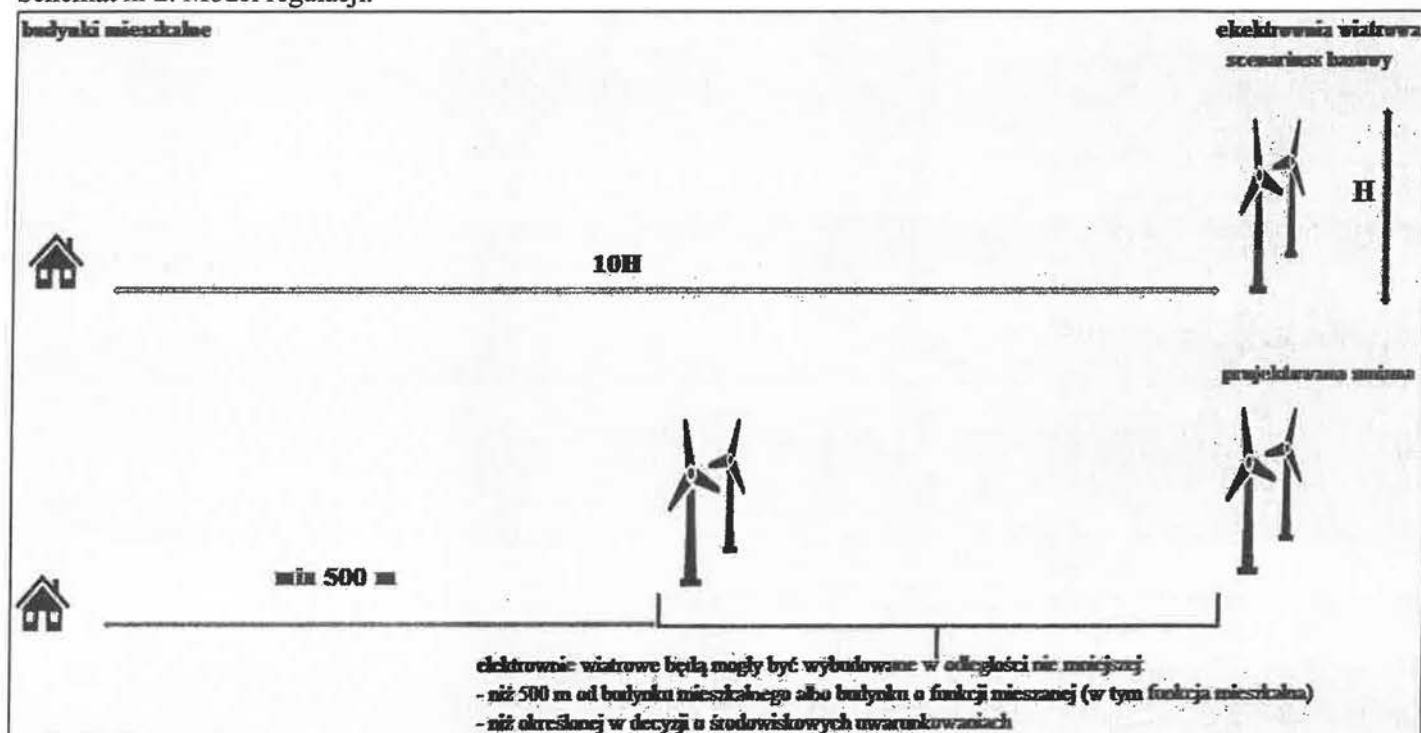
środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne: sektor energetyczny

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Proponowana w projekcie ustawy nowa minimalna odległość elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych min 500 m od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, a także odległości nie mniejszej niż określonej w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w przypadku lokalizacji w sąsiedztwie form ochrony przyrody oraz leśnych kompleksów promocyjnych), jest odległością, która udostępni większe obszary kraju pod rozwój energetyki wiatrowej, z wynikającymi stąd korzyściami ekonomicznymi, środowiskowymi i społecznymi.

Schemat nr 2: Model regulacji.

Z uwagi na znaczenie sektora energetycznego w gospodarce kraju skutki po wejściu w życie projektowanej ustawy ujawnią się w wielu obszarach: przede wszystkim sektorze energetycznym, w regionach, gdzie będą zlokalizowane elektrownie wiatrowe, a także wystąpią skutki społeczne.

Jak można przeczytać m.in. w dokumencie „Polityka Energetyczna do 2040 r.”: „[b]udowa elektrowni wiatrowych obarczona jest także ryzykiem braku akceptacji społecznej, dlatego w celu ograniczenia potencjalnych konfliktów społecznych wprowadzono tzw. zasadę 10H⁸.⁸ W związku z tym zachodzi konieczność przeglądu wyników badań opinii publicznej ukazującej stosunek społeczeństwa do lądowych farm wiatrowych (onshore).

Z przeprowadzonego w listopadzie 2020 r. dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska badania⁹ wynika, rozwój lądowych farm wiatrowych w Polsce raczej lub zdecydowanie popiera 85% mieszkańców kraju. 24% mieszkańców Polski zadeklarowało, że mieszka w okolicy lądowych farm wiatrowych. Respondenci z tej grupy pozytywnie oceniają działania władz lokalnych i inwestora farmy wiatrowej na etapie jej powstawania – ponad połowa z nich jest tego zdania (54% ocen pozytywnych wśród badanych mających w swojej okolicy zamieszkania farmy wiatrowe).

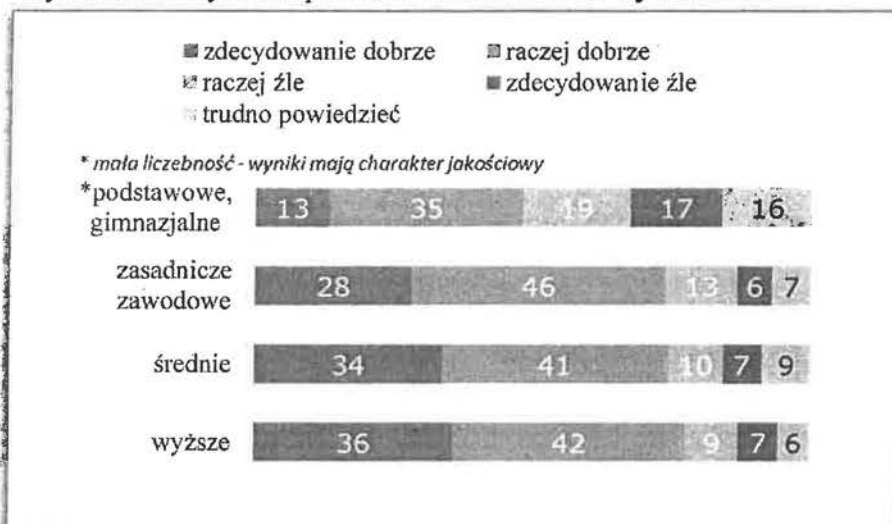
Co siódmy badany uważa, że lądowe farmy wiatrowe mają raczej lub zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. W analizie ze względu na wiek respondentów można zauważyć, że im przedział wiekowy jest większy tym odsetek ocen pozytywnych jest mniejszy, lecz nadal w najstarszej grupie wiekowej jest to ponad połowa wskazań pozytywnych (58%).

⁸ Źródło: Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej do 2040 r., s. 65, Monitor Polski z dnia 10 marca 2021 r., poz. 264.

⁹ Źródło: „Jednotematyczne badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski”, raport z badania „Energia wiatrowa lądowa i morska” – <https://www.gov.pl/web/klimat/co-mieszkanicy-polski-sadza-o-energetyce-wiatrowej>

Pytanie: W jakim stopniu popiera lub przeciwstawia się Pan(i) budowie lądowych farm wiatrowych w swojej okolicy?

Wykres nr 2: Wyniki odpowiedzi w zależności od wykształcenia.

Źródło: „Jednotematyczne badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski”, raport z badania „Energia wiatrowa lądowa i morska”, slajd nr 11 – <https://www.gov.pl/web/klimat/co-mieszkanczy-polski-sadza-o-energetyce-wiatrowej>

W kontekście stosunku społeczeństwa do lądowych farm wiatrowych na uwagę zasługują ostatnie wyniki badań opinii publicznej (Eurobarometr), które pokazuje duże poparcie dla celów planu RePowerEU. Według 87 proc. respondentów UE powinna jak najszybciej zmniejszyć swoją zależność od rosyjskich źródeł energii. Ponad dwie trzecie we wszystkich krajach zgadza się, że UE powinna masowo inwestować w energię odnawialną. W Polsce poparcie dla takich planów odnotowano na poziomie 92%.

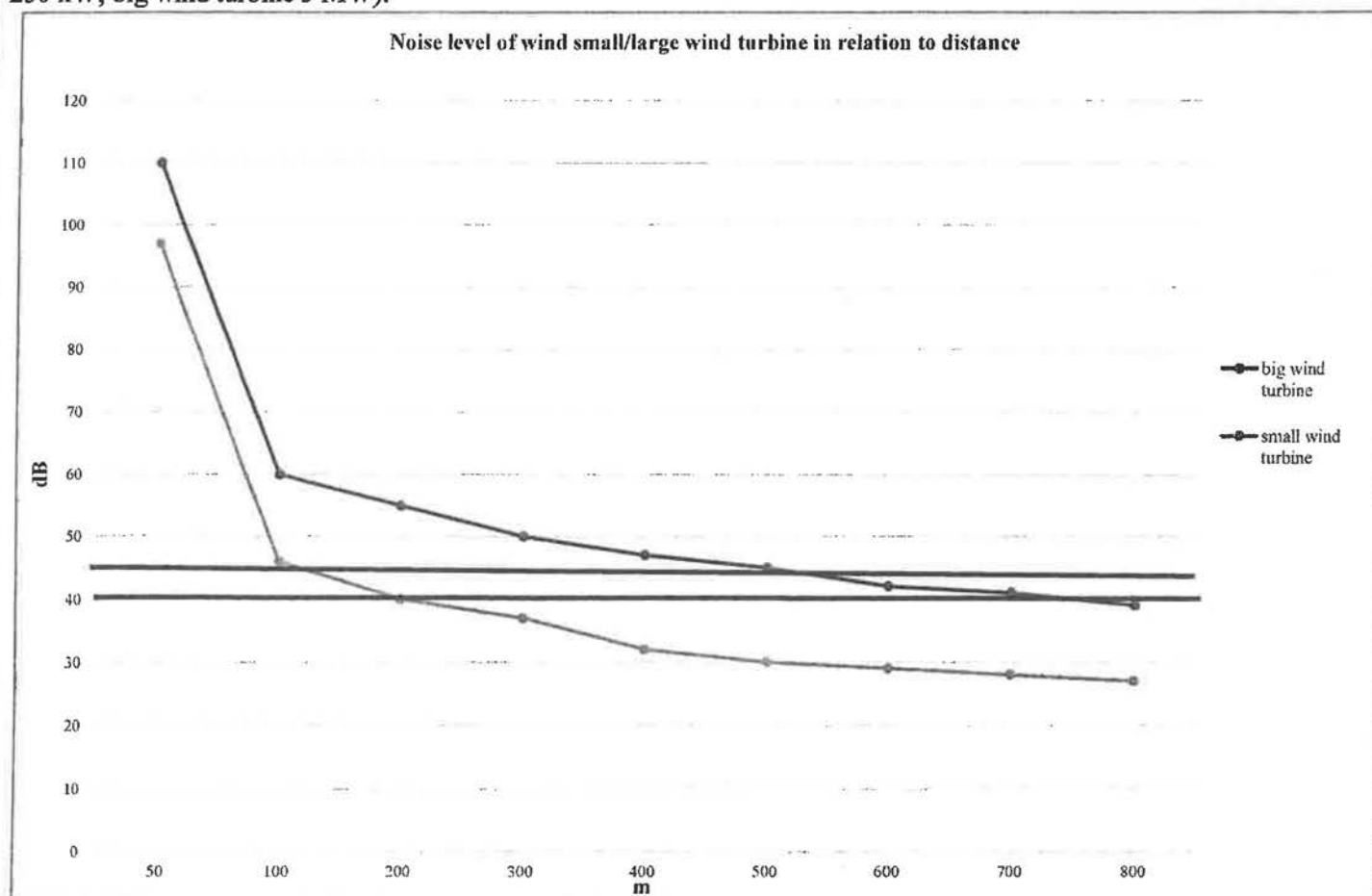
Tabela nr 4: Wyniki odpowiedzi na pytanie: W jakim stopniu zgadzasz się lub nie zgadzasz ze stwierdzeniem, że UE powinna masowo inwestować w odnawialne źródła energii, takie jak energia wiatrowa i słoneczna?

kraj	Totally agree	Tend to agree	Tend to disagree	Totally disagree	Don't know
	kompletnie się zgadzam	zmierza do porozumienia	nie zgadzam się	całkowicie się nie zgadzam	nie wiem
CY	72	25	2	0	1
PT	56	38	1	0	5
ES	66	27	3	1	3
MT	63	30	1	1	5
PL (Polska)	49	43	4	1	3
DK	65	26	5	2	2
SI	65	26	6	1	2
IE	54	37	4	1	4
HU	53	38	6	1	2
HR	53	37	8	1	1
IT	52	38	6	1	3
BE	46	44	6	2	2
LT	50	39	4	1	6
EL	53	34	8	2	3
SE	52	34	9	4	1
DE	50	36	8	3	3
NL	54	31	9	5	1
EU27	48	37	8	3	4
LU	42	42	6	4	6
SK	34	50	7	3	6
FI	35	45	12	4	4
AT	47	32	14	4	3
EE	37	40	7	6	10
BG	37	39	9	3	12
FR	35	40	11	5	9
LV	29	45	11	5	10
RO	31	40	16	4	9
CZ	31	37	16	7	9

Źródło: Special Eurobarometer; 526 Fieldwork 19/04 – 16/05/2022.

W dokumencie „*Polityka Energetyczna do 2040 r.*” wskazano, że farmy wiatrowe na lądzie mogą wpływać negatywnie na ludzi poprzez emisję hałasu.¹⁰ Jednakże jak wynika z publikacji Komisji Europejskiej negatywny wpływ tego czynnika ulega zmniejszeniu wraz ze wzrostem odległości między lokalizacją elektrowni wiatrowej a położeniem budynków mieszkalnych.

Wykres nr 3: Poziom hałasu elektrowni wiatrowej w zależności od wielkości turbiny i odległości (small wind turbine 250 kW, big wind turbine 3 MW).

Źródło: JRC Technical Reports; „*Wind potentials for EU and neighbouring countries*”; Input datasets for the JRC-EU-TIMES Model, 2018, s. 6.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projektowana ustawa powinna podlegać ewaluacji po upływie pięciu lat jej obowiązywania. Ocena *ex post* powinna obejmować wiele obszarów, w szczególności opisywać skutki jakie wywołała w sektorze energetycznym i w regionach, wpływ na środowisko naturalne i na gospodarstwa domowe.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Informacja nt. rachunku dochodów gmin z tytułu opłaty od wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej przez elektrownie wiatrowe oraz z tytułu podatku od nieruchomości.

¹⁰ Źródło: Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej do 2040 r., *Monitor Polski* z dnia 10 marca 2021 r., poz. 264.

Informacja nt. rachunku dochodów gmin z tytułu opłaty od wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej przez elektrownie wiatrowe oraz z tytułu podatku od nieruchomości

W projekcie ustawy zaproponowano opłatę na rzecz gminy, na terenie której będzie zlokalizowana elektrownia wiatrowa, która ma być pobierana co miesiąc w wysokości 3% wartości wytworzonej i sprzedanej energii elektrycznej. Jest to rozwiązanie które nie funkcjonuje w aktualnym stanie prawnym dlatego zachodzi konieczność oszacowania dochodów jednostek samorządów terytorialnego (gmin) z tego tytułu.

W celu oszacowania korzyści finansowych gmin jako podstawowe założenie przyjmuje się, że projektowana ustawa przyczyni się do wzrostu inwestycji w elektrownie wiatrowe, które będą skutkować wzrostem mocy elektrowni wiatrowych o ok. 1 GW/ rok. Trzeba mieć na uwadze, że aby zapewnić harmonijny rozwój tych inwestycji niezbędna jest odpowiednia podaż projektów. Aktualnie na rynku dostępnych jest jeszcze wiele projektów farm wiatrowych zatrzymanych na różnych etapach rozwoju, które będą mogły zostać relatywnie szybko przywrócone na rynek po zmianie reguły 10H. Wydaje się, że trzeba zakładać co najmniej 2 lata okres na przygotowanie i zrealizowanie projektów w tym obszarze. W związku z tym pierwsze efekty w postaci nowych wybudowanych mocy mogłyby się ujawnić dopiero w trzecim roku.

Szacuje się, że w **trzecim roku** obowiązywania ustawy dochody gmin w Polsce mogą wynieść z opłaty **ok. 17 mln zł** (przyrost mocy 1 GW). Ponadto zakłada się liniowy przyrost mocy elektrowni wiatrowych w kolejnych latach także na poziomie ok. 1 GW. Oznacza to, że w każdym kolejnym roku gminy mogą doświadczać przyrostu dochodów z opłaty w wysokości ok. 17 mln zł, w rezultacie w **dziesiątym roku** obowiązywania ustawy gminy łącznie mogłyby uzyskać dochody z opłaty w wysokości **ok. 135 mln zł**. Szacunki te zostały sporządzone przy konserwatywnym założeniu wysokości ceny energii elektrycznej (232 zł/MWh), gdyż cena energii która jest przedmiotem handlu na TGE znajduje się znacznie powyższej tego poziomu i prawdopodobnie wysokie ceny energii nie będą zjawiskiem krótkoterminowym. W związku z tym prawdopodobne jest, że łączne dochody gmin z opłaty będą wyższe.

Tabela nr 5: Szacunek korzyści finansowych gmin z tytułu opłaty.

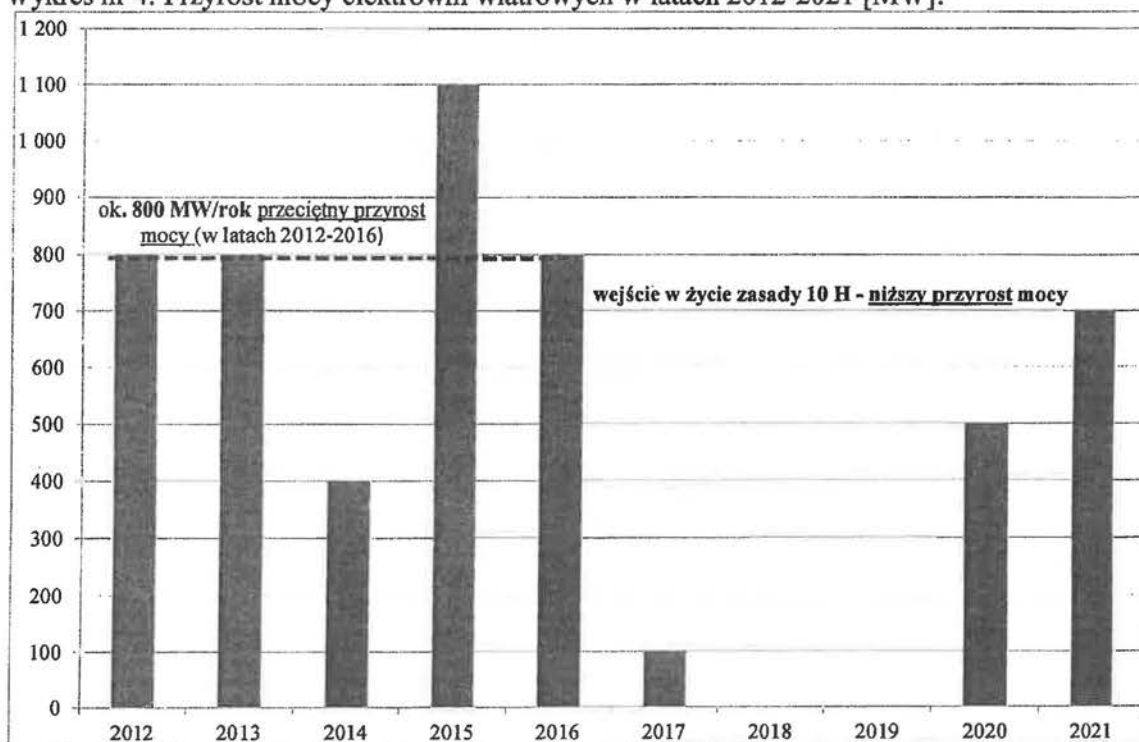
	jedn.	2020	2021	komentarz
dane				
produkcja energii elektrycznej przez elektrownie wiatrowe	TWh	15,8	16,2	dane BP; „Statistical Review of World Energy”; 2022; 71 st edition
zainstalowana moc turbin elektrowni wiatrowych	GW	6,3	7,0	
obliczenie wielkości produkcji energii elektrycznej przez elektrownie wiatrowe o mocy 1 GW				
produkcja energii elektrycznej przez elektrownie wiatrowe o mocy 1 GW	TWh	2,5	2,3	obliczenia własne; dane BP; „Statistical Review of World Energy”; 2022; 71 st edition
założenia				
produkcja elektryczności przez elektrownie wiatrowe o mocy 1 GW	TWh	2,4		założenie własne
przyrost mocy	GW/rok	1		
cena energii elektrycznej	zł/MWh	235		
wysokość opłaty		3%		nie więcej za dany rok niż 80 000 zł od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej
przyrost wielkość produkcji energii elektrycznej w roku	TWh	2,4		założenie własne
skutki regulacji				
szacowany korzyści gmin z opłaty	mln zł/rok	17		w 3 roku obowiązywania projektowanej ustawy
		135		w 10 roku obowiązywania projektowanej ustawy

Źródło: Obliczenia własne.

Ponadto w celu sporządzenia rachunku dochodów gmin z opłaty przyjęto następujące założenia:

- zgodnie z ustawą wysokość opłaty ma wynosić 3% wartości produkcji energii elektrycznej (bez VAT) wytworzonej i sprzedanej co miesiąc przez elektrownię wiatrową, wysokość opłaty nie może być jednak za dany rok wyższa niż 80 000 zł od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej,
- 235,3 zł/MWh cena energii elektrycznej - przyjmuje się na poziomie średniej ceny energii elektrycznej kontraktowanej z lądowych elektrowni wiatrowych na aukcjach przeprowadzanych przez Prezesa URE w latach 2016-2021. Jest to założenie konserwatywne, gdyż cena energii która jest przedmiotem handlu na TGE znajduje się znacznie powyżej tego poziomu. Ponadto co ważne wysokie ceny energii mogą nie być zjawiskiem krótkoterminowym, zdają się to potwierdzać aktualnie zawierane kontrakty terminowe na energię elektryczną z dostawą na lata 2023-2026,
- przyrost mocy elektrowni wiatrowych przyjmuje się na poziomie 1000 MW/rok. Dane dla lat 2012-2016 wskazują, że przeciętny przyrost mocy wynosił ok. 800 MW/rok. Po wejściu w życie przepisów wprowadzających zasadę 10H odnotowuje się znacznie niższy przyrost instalowanych mocy elektrowni wiatrowych. Projektowane przepisy wprowadzają zasadę, że odległość elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego będzie musiała wynosić min 500 m. Ponadto korzystne zmiany będą polegać na udroźnieniu procedury wydawania pozwoleń o lokalizacji tego typu inwestycji. Oznacza to, że po wejściu w życie projektowanych przepisów można oczekiwać dynamiki wzrostu instalowanych mocy elektrowni wiatrowych na poziomie wyższym niż w okresie przed obowiązywaniem reguły 10H. Jednakże należy mieć na uwadze, że otoczenie makroekonomiczne będzie w najbliższym czasie mniej sprzyjające; wysoka inflacja powoduje, że wzrasta koszt pieniądza, co negatywnie wpływa na źródła finansowania inwestycji.

Wykres nr 4: Przyrost mocy elektrowni wiatrowych w latach 2012-2021 [MW].

Zródło: Obliczenia własne. Dane BP, „Statistical Review of World Energy”; 2022;71ª edition.

Tabela nr 6: Założenia odnośnie do przyrostu mocy budowanych elektrowni wiatrowych po wejściu w życie ustawy; [MW].

rok od wejścia ustawy	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
wzrost mocy w roku	0	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
wzrost mocy (narastająco)	0	0	0	1.000	2.000	3.000	4.000	5.000	6.000	7.000	8.000

Zródło: Obliczenia własne.

Szacunek dochodów gmin z podatku od nieruchomości płaconego od wybudowanych elektrowni wiatrowych. Projektowana ustawa nie wprowadza zmian w tym obszarze. Jednakże gminy na skutek wzrostu inwestycji związanych z budową elektrowni wiatrowych doświadczą także wzrostu dochodów z podatku od nieruchomości płaconego od tych obiektów. Przyjmując, że począwszy od trzeciego roku obowiązywania ustawy wzrost mocy elektrowni wiatrowych wyniesie ok. 1 GW/rok, i o taką wysokość moc elektrowni ulegać będzie zwiększeniu w każdym kolejnym roku, a także uwzględniając aktualnie wysokie wzrosty cen materiałów budowlanych, szacuje się, że dochody z podatku od nieruchomości mogą wzrosnąć o ok. 40 mln zł w trzecim roku obowiązywania ustawy. Dochody z podatku od nieruchomości będą wzrastać w kolejnych latach aż osiągną w dziesiątym roku obowiązywania ustawy kwotę w wysokości ok. 320 mln zł.

Tabela nr 7: Szacunek dochodów gmin z podatku od nieruchomości od elektrowni wiatrowych.

	jedn.	wartość	komentarz
dane i założenia			
stawka podatku od nieruchomości	%	2%	ustawa o podatkach i opłatach lokalnych
średnie nakłady inwestycyjne na 1 MW energii wyprodukowanej w elektrowni wiatrowej (lądowej)	mld zł/1 MW	4,5	"Energetyka wiatrowa w Polsce"; Raport 2013 r.; PAIiIZ, kancelaria BSJP i TPA Horwath
		7,5	
wzrost mocy elektrowni wiatrowych w roku	MW/rok	1 000	od 3 roku po wejściu w życie ustawy
obliczenia			
szacowana wielkość nakładów	mld zł/rok	4,5	nakłady inwestycyjne po wejściu w życie ustawy
		7,5	
udział kosztów w nakładach inwestycyjnych tworzących podstawę podlegającą podatkowi od nieruchomości	%	40%	"Energetyka wiatrowa w Polsce"; Raport 2013 r.; PAIiIZ, kancelaria BSJP i TPA Horwath
		25%	
szacunek wzrostu podatku od nieruchomości na skutek wzrostu mocy zainstalowanych elektrowni wiatrowych			
wzrost podatku od nieruchomości	mld zł/rok	36	nakłady inwestycyjne 4,5 mld zł/1 GW; udział kosztów odpowiednio 40% i 25%
		23	
		60	nakłady inwestycyjne 7,5 mld zł/1 GW; udział kosztów odpowiednio 40% i 25%
		38	

Źródło: Obliczenia własne.

Warszawa, 3 sierpnia 2022 r.

BAS-WAPEiM-1553/22

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. XPS-WP. 020. 105. 7. 1022

Data wpływu05...08...2022.....

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Stanisław Gawłowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych¹ (dalej: u.e.w.), ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami² (dalej: u.g.n.) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³ (dalej: u.u.i.).

Proponowane zmiany dotyczą w szczególności warunków i trybu lokalizacji oraz budowy elektrowni wiatrowych (w rozumieniu art. 2 pkt 1 u.e.w.).

Zgodnie z nowelizacją inwestycje polegające na budowie elektrowni wiatrowych, w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji, będą realizowane niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zmieniany art. 3 u.e.w.). W obowiązującym stanie prawnym lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Proponowana ustawa przewiduje wprowadzenie nowego trybu realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej (dalej: inwestycja).

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 724.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm.

Zgodnie z projektem realizacja inwestycji powinna zostać poprzedzona złożeniem przez inwestora wniosku do właściwej miejscowo rady gminy (za pośrednictwem właściwego wójta, burmistrza albo prezydenta miasta; zmieniający art. 4 ust. 1 u.e.w.).

W nowelizacji określono obligatoryjne elementy składanego wniosku (dodawany art. 4a u.e.w.). Wskazano w szczególności na konieczność zawarcia we wniosku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, po przeprowadzeniu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jeśli te uwarunkowania są wymagane zgodnie z u.u.i. Wprowadzany wyjątek przewiduje, iż nie sporządza się raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji objętej wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli planowana moc turbin wiatrowych nie przekracza mocy przyłączeniowej 20 MW a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej jest większa niż dwa kilometry od: a) najbliższej elektrowni wiatrowej; b) granicy obszaru dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 5⁴ ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁵ (dalej: u.o.p.) lub leśnego kompleksu promocyjnego, o którym mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1998 r. o lasach⁶ (dalej: u.l.).

Rada gminy podejmie uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji w terminie 90 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku. Podejmując uchwałę, rada gminy powinna wziąć pod uwagę potrzeby gminy i możliwości jej rozwoju, wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych (zmieniający art. 4 ust. 6 u.e.w.). Regulacje w zakresie wydłużenia wskazanego terminu określono w zmienianym art. 4 ust. 7 u.e.w.

Na podstawie nowelizacji lokalizacja i budowa elektrowni wiatrowych wymaga zachowania odległości nie mniejszej niż 500 metrów od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna (zmieniający art. 4 ust. 3 u.e.w.). Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane określone obiekty (elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa; budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej), jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni

⁴ Wymienione w projekcie formy ochrony przyrody obejmują: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 916.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 672.

wiatrowej). Wskazana odległość jest również wymagana przy lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 5 u.o.p., oraz od leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 u.l., przy czym ustanawianie tych form ochrony przyrody oraz leśnych kompleksów promocyjnych nie wymaga zachowania tej odległości.

Proponowana ustawa przewiduje, że w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały o lokalizacji inwestycji nie będzie wymagana zgoda na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, o której mowa w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁷ (zmieniany art. 4 ust. 5 u.e.w.).

Zgodnie z nowelizacją uchwała o lokalizacji inwestycji będzie wiązała:

- organy wydające pozwolenie na budowę dla elektrowni wiatrowych;
- organy właściwe w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz pozwolenia na budowę, dotyczących innych decyzji (dodawany art. 7 d u.e.w.).

Do spraw dotyczących realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej na podstawie znowelizowanej u.e.w. nie będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁸ (dodawany art. 7e u.e.w.).

W projekcie przewidziano wprowadzenie comiesięcznej opłaty pobieranej z tytułu funkcjonowania elektrowni wiatrowej na rzecz gminy, na terenie której zlokalizowana jest ta elektrownia (dodawany art. 8a u.e.w.).

Nowelizacja zakłada również rozszerzenie katalogu celów publicznych w rozumieniu u.g.n. poprzez zaliczenie do nich budowy instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii⁹ o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW (dodawany pkt 4b w art. 6 u.g.n.).

W projekcie przewidziano również, iż w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia dotyczącego elektrowni wiatrowej na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi (w zakresie wskazanym w art. 62 ust. 1 u.u.i.), określa się, analizuje oraz ocenia w szczególności zasięg oddziaływania akustycznego, w tym skumulowanego oddziaływania akustycznego zespołu elektrowni wiatrowych (dodawany ust. 3 w art. 62 u.u.i.).

Nowelizacja zawiera przepisy przejściowe, dotyczące m.in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy też postępowań w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowych (art. 4-6 projektu).

Proponowana ustawa ma wejść w po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1326, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 503.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, ze zm.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy w analizie należy uwzględnić:

a) art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który określa cele polityki UE w dziedzinie energetyki; zgodnie z ust. 1 lit. c tego artykułu, w ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz z uwzględnieniem potrzeby zachowania i poprawy stanu środowiska, polityka UE w dziedzinie energetyki ma na celu, w duchu solidarności między państwami członkowskimi, wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii;

b) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych¹⁰ (dalej: dyrektywa 2018/2001).

Zgodnie z art. 1 dyrektywy 2018/2001 ustanawia ona wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych i określa wiążący unijny cel ogólny w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Unii Europejskiej w 2030 r., a także ustanawia zasady dotyczące m.in. wsparcia finansowego na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz dotyczące prosumpcji takiej energii elektrycznej.

W myśl art. 2 pkt 1 dyrektywy 2018/2001 „energia ze źródeł odnawialnych” lub „energia odnawialna” oznacza energię z odnawialnych źródeł niekopalnych, a mianowicie energię wiatru, energię promieniowania słonecznego (energię słoneczną termiczną i energię fotowoltaiczną) oraz energię geotermalną, energię otoczenia, energię pływów, fal i inną energię oceanów, hydroenergię, biomasę oraz gaz pochodzący z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych (biogaz).

Jak stanowi art. 3 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy 2018/2001, państwa członkowskie wspólnie zapewniają, aby udział energii ze źródeł odnawialnych w Unii w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. wynosił co najmniej 32%. Aby wspólnie zrealizować ten wiążący ogólny cel unijny na 2030 r., państwa członkowskie określają wkłady krajowe w swoich zintegrowanych planach krajowych w dziedzinie energii i klimatu (ust. 2). Od dnia 1 stycznia 2021 r. udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w każdym państwie członkowskim nie może być niższy niż udział bazowy wskazany w trzeciej kolumnie tabeli w części A załącznika I do dyrektywy 2018/2001. Państwa członkowskie wprowadzają konieczne środki w celu zapewnienia zgodności z tym poziomem bazowym (ust. 4).

c) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko¹¹ (dalej: dyrektywa

¹⁰ Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, s. 82, ze zm.

¹¹ Dz. Urz. UE L 26 z 28.1.2012, s. 1, ze zm.

2011/92/UE).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE stosuje się ją do oceny skutków środowiskowych wywieranych przez przedsięwzięcia publiczne i prywatne, które mogą powodować znaczące skutki w środowisku.

Artykuł 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE stanowi, że państwa członkowskie przyjmują wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić podleganie przedsięwzięć mogących powodować znaczące skutki w środowisku, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji, wymogowi uzyskania zezwolenia na inwestycję i oceny w odniesieniu do ich skutków na środowisko, przed udzieleniem zezwolenia. Przedsięwzięcia te określa art. 4 dyrektywy 2011/92/UE.

Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE stanowi, że przedsięwzięcia wymienione w załączniku I podlegają ocenie zgodnie z art. 5-10 tej dyrektywy.

Artykuł 4 ust. 2 dyrektywy 2011/92/UE stanowi, że w odniesieniu do przedsięwzięć wymienionych w załączniku II państwa członkowskie ustalają, czy przedsięwzięcie podlega ocenie zgodnie z art. 5-10. Państwa członkowskie dokonują tego ustalenia za pomocą: a) badania indywidualnego lub b) progów lub kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie. Państwa członkowskie mogą postanowić o stosowaniu obydwu procedur, o których mowa w lit. a) i b).

W załączniku II do dyrektywy 2011/92/UE wymieniono urządzenia wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii elektrycznej (farmy wiatrowe).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Dyrektywa 2018/2001 stanowi przekształconą wersję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE¹² (dalej: dyrektywa 2009/28/WE). W polskim porządku prawnym wdrożenie dyrektywy 2009/28/WE nastąpiło przede wszystkim na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii¹³ oraz częściowo na mocy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne¹⁴.

W dyrektywie 2018/2001 nie ma postanowień, które regulują kwestie lokalizacji elektrowni wiatrowych, jednakże przepisy ustawy, które są przedmiotem opiniowanego projektu, dotyczą zagadnień mających związek z wypełnieniem celów określonych w tej dyrektywie¹⁵. Zawarte w projekcie regulacje zmierzają do ułatwienia prowadzenia inwestycji w zakresie elektrowni

¹² Dz. Urz. UE L 140 z 5.6.2009, s. 16, ze zm.

¹³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1385.

¹⁵ Por. opinia Biura Analiz Sejmowych w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych z dnia 23 lutego 2016 r. (sygn. BAS-WAPEiM-390/16).

wiatrowych, a co za tym idzie powinny skutkować zwiększeniem produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. W konsekwencji można uznać, że przedstawione propozycje nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

3.2. Zgodnie ze zmienianym art. 4 ust. 1 u.e.w. w przypadku realizacji inwestycji inwestor występuje z wnioskiem o ustalenie jej lokalizacji do właściwej miejscowo rady gminy. Na podstawie dodawanego art. 4a u.e.w. we wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowej inwestor jest zobowiązany do zawarcia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, po przeprowadzeniu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jeśli te uwarunkowania są wymagane zgodnie z u.u.i. Analizowany przepis przewiduje jednocześnie wyjątek, zgodnie z którym nie sporządza się raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji objętej wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli planowana moc turbin wiatrowych nie przekracza mocy przyłączeniowej 20 MW a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej jest większa niż dwa kilometry od: a) najbliższej elektrowni wiatrowej; b) granicy obszaru dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 5 u.o.p. lub leśnego kompleksu promocyjnego, o którym mowa w art. 13b ust. 1 u.l.

Wprowadzany wyjątek dotyczący braku konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wobec określonych inwestycji wymaga oceny w świetle przepisów dyrektywy 2011/92/UE. Zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy 2011/92/UE w odniesieniu do urządzeń wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii elektrycznej (farm wiatrowych) państwa członkowskie ustalają, czy przedsięwzięcie podlega ocenie zgodnie z art. 5-10 tego aktu (spośród wymienionych przepisów art. 5 dyrektywy 2011/92/UE dotyczy przedłożenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Państwa członkowskie dokonują tego ustalenia za pomocą: a) badania indywidualnego lub b) progów lub kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie. Państwa członkowskie mogą postanowić o stosowaniu obydwu procedur, o których mowa w lit. a) i b). Na podstawie art. 4 ust. 3 dyrektywy 2011/92/UE podczas przeprowadzania badania indywidualnego lub ustalania progów lub kryteriów do celów ust. 2 uwzględnia się odpowiednie kryteria selekcji wskazane w załączniku III. W wymienionym załączniku określono w szczególności: a) cechy przedsięwzięć ze szczególnym uwzględnieniem wielkości i projektu całego przedsięwzięcia oraz kumulacji z innymi już realizowanymi lub zatwierdzonymi przedsięwzięciami; b) wrażliwość środowiskową obszarów geograficznych, na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia; c) rodzaj i cechy potencjalnego oddziaływania, z uwzględnieniem rozmiaru i przestrzennego zasięgu oddziaływania, takiego jak

obszar geograficzny i wielkość populacji potencjalnie objętej oddziaływaniem.

Uwzględniając przywołane regulacje dyrektywy 2011/92/UE należy stwierdzić, iż dopuszcza ona możliwość wprowadzenia wyjątku w postaci braku konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w odniesieniu do elektrowni wiatrowych przy zastosowaniu kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie w oparciu o wymogi przewidziane w załączniku III tej dyrektywy. Należy ocenić, iż zawarte w dodawanym art. 4a u.e.w. kryteria mocy przyłączeniowej elektrowni wiatrowej oraz odległości od innych elektrowni lub obszarów chronionych nie są sprzeczne z wymogami określonymi w załączniku III. W związku z tym należy uznać, że zmieniany art. 4 ust. 1 u.e.w. w zw. z dodawanym art. 4a u.e.w. nie są sprzeczne z dyrektywą 2011/92/UE.

Dodawany ust. 3 w art. 62 u.u.i. przewiduje, iż w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia dotyczącego elektrowni wiatrowej na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi, określa się, analizuje oraz ocenia, w szczególności, zasięg oddziaływania akustycznego, w tym skumulowanego oddziaływania akustycznego zespołu elektrowni wiatrowych. Tak jak już wskazano powyżej z art. 4 ust. 2 w zw. z załącznikiem II do dyrektywy 2011/92/UE wynika, że urządzenia wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii elektrycznej (farmy wiatrowe) zaliczają się do przedsięwzięć, w odniesieniu do których państwa członkowskie ustalają, czy przedsięwzięcie podlega ocenie skutków środowiskowych zgodnie z art. 5-10 dyrektywy 2011/92/UE.

Wobec powyższego projektowany art. 62 ust. 3 u.u.i. można uznać za niesprzeczny z dyrektywą 2011/92/UE.

4. Konkluzje

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Konrad Kuszal

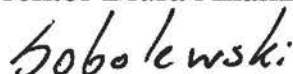
ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

weryfikacja: Ziemowit Cieślak

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Deskrytory bazy Rex: energetyka, projekt ustawy, Unia Europejska

Warszawa, 3 sierpnia 2022 r.

BAS-WAPEiM-1554/21

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *SP-UP 010. 103. 8. 2022*

Data wpływu 05. 08. 2022

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Stanisław Gawłowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych¹ (dalej: u.e.w.), ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami² (dalej: u.g.n.) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³ (dalej: u.u.i.).

Proponowane zmiany dotyczą w szczególności warunków i trybu lokalizacji oraz budowy elektrowni wiatrowych (w rozumieniu art. 2 pkt 1 u.e.w.).

Zgodnie z nowelizacją inwestycje polegające na budowie elektrowni wiatrowych, w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji, będą realizowane niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zmieniany art. 3 u.e.w.). W obowiązującym stanie prawnym lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Proponowana ustawa przewiduje wprowadzenie nowego trybu realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej (dalej: inwestycja).

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 724.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm.

Zgodnie z projektem realizacja inwestycji powinna zostać poprzedzona złożeniem przez inwestora wniosku do właściwej miejscowo rady gminy (za pośrednictwem właściwego wójta, burmistrza albo prezydenta miasta; zmieniający art. 4 ust. 1 u.e.w.).

W nowelizacji określono obligatoryjne elementy składanego wniosku (dodawany art. 4a u.e.w.). Wskazano w szczególności na konieczność zawarcia we wniosku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, po przeprowadzeniu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jeśli te uwarunkowania są wymagane zgodnie z u.u.i. Wprowadzany wyjątek przewiduje, iż nie sporządza się raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji objętej wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli planowana moc turbin wiatrowych nie przekracza mocy przyłączeniowej 20 MW a odległość w linii prostej elektrowni wiatrowej jest większa niż dwa kilometry od: a) najbliższej elektrowni wiatrowej; b) granicy obszaru dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 5⁴ ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁵ (dalej: u.o.p.) lub leśnego kompleksu promocyjnego, o którym mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1998 r. o lasach⁶ (dalej: u.l.).

Rada gminy podejmie uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji w terminie 90 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku. Podejmując uchwałę, rada gminy powinna wziąć pod uwagę potrzeby gminy i możliwości jej rozwoju, wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych (zmieniający art. 4 ust. 6 u.e.w.). Regulacje w zakresie wydłużenia wskazanego terminu określono w zmienianym art. 4 ust. 7 u.e.w.

Na podstawie nowelizacji lokalizacja i budowa elektrowni wiatrowych wymaga zachowania odległości nie mniejszej niż 500 metrów od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna (zmieniający art. 4 ust. 3 u.e.w.). Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane określone obiekty (elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa; budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej), jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej). Wskazana odległość jest również wymagana przy lokalizacji

⁴ Wymienione w projekcie formy ochrony przyrody obejmują: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 916.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 672.

i budowie elektrowni wiatrowej od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 5 u.o.p., oraz od leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 u.l., przy czym ustanawianie tych form ochrony przyrody oraz leśnych kompleksów promocyjnych nie wymaga zachowania tej odległości.

Proponowana ustawa przewiduje, że w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały o lokalizacji inwestycji nie będzie wymagana zgoda na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, o której mowa w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁷ (zmieniany art. 4 ust. 5 u.e.w.).

Zgodnie z nowelizacją uchwała o lokalizacji inwestycji będzie wiązała:

- a) organy wydające pozwolenie na budowę dla elektrowni wiatrowych;
- b) organy właściwe w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz pozwolenia na budowę, dotyczących innych decyzji (dodawany art. 7 d u.e.w.).

Do spraw dotyczących realizacji inwestycji polegającej na lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej na podstawie znowelizowanej u.e.w. nie będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁸ (dodawany art. 7e u.e.w.).

W projekcie przewidziano wprowadzenie comiesięcznej opłaty pobieranej z tytułu funkcjonowania elektrowni wiatrowej na rzecz gminy, na terenie której zlokalizowana jest ta elektrownia (dodawany art. 8a u.e.w.).

Nowelizacja zakłada również rozszerzenie katalogu celów publicznych w rozumieniu u.g.n. poprzez zaliczenie do nich budowy instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii⁹ o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW (dodawany pkt 4b w art. 6 u.g.n.).

W projekcie przewidziano również, iż w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia dotyczącego elektrowni wiatrowej na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi (w zakresie wskazanym w art. 62 ust. 1 u.u.i.), określa się, analizuje oraz ocenia w szczególności zasięg oddziaływania akustycznego, w tym skumulowanego oddziaływania akustycznego zespołu elektrowni wiatrowych (dodawany ust. 3 w art. 62 u.u.i.).

Nowelizacja zawiera przepisy przejściowe, dotyczące m.in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy też postępowań w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowych (art. 4-6 projektu).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1326, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 503.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, ze zm.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw **nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

weryfikacja: Ziemowit Cieślik

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-WP.020.203.9.2022
Data wpływu 14.09.2022

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SEKRETARIAT SZEFY KS

L.dz.

Data wpływu 13.09.2022

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa 12 września 2022 r.

L.dz. 541/KRIA/2022/w

Pani
Agnieszka Kaczmarska
Szef Kancelarii Sejmu RP

Dotyczy: senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, znak SPS-WP.020.203.6.2022

Szanowna Pani Minister

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 sierpnia 2022 r., dotyczące przedstawienia opinii do senackiego projektu ustawy zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, Krajowa Rada Izby Architektów RP wskazuje, co następuje.

Samorząd zawodowy architektów w pełni popiera wszelkie inicjatywy, w tym legislacyjne, zmierzające do rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce. Niemniej, muszą one pozostawać w zgodzie z systemem planowania przestrzennego, a nade wszystko uwzględniać interes publiczny, ochronę zdrowia, zabytków, środowiska, przyrody oraz zasady partycypacji społecznej. Przedstawiony do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, budzi w tym kontekście szereg wątpliwości.

Istotą projektu, jak wskazano w uzasadnieniu, jest „zmiana regulacji, które ograniczyły możliwości prowadzenia inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych w związku z wprowadzonymi wymogami dotyczącymi odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego” a także, co równie istotne, inwestycji mieszkaniowych w sąsiedztwie już istniejących elektrowni. Idea ta znalazła wyraz w projektowanej nowelizacji w art. 4 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym minimalna odległość elektrowni wiatrowych od budynków mieszkalnych oraz budynków o funkcji mieszkalnej wynosić ma nie mniej niż 500 m. Drugą kluczową dla nowelizacji propozycją zmiany, jest rezygnacja z lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wprowadzenie nowego instrumentu tj. uchwały rad gminy o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub odmowie ustalenia lokalizacji inwestycji (patrz projektowany art. 3 oraz art. 4 ust. 6).

W ocenie Izby Architektów RP rezygnacja z ustalania lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planu miejscowego jest zmianą mogącą stać w sprzeczności z interesem publicznym, ochroną zdrowia, zabytków, środowiska, przyrody i ładu przestrzennego. Propozycja zawarta w projekcie nie uwzględnia zasad partycypacji społecznej przy uchwalaniu aktów planistycznych gminy.

Przede wszystkim należy wskazać, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako

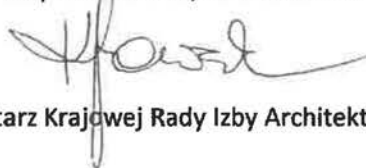
podstawowy akt planistyczny gminy oraz akt prawa miejscowego jest właściwym miejscem do określenia lokalizacji inwestycji o tak szerokim oddziaływaniu na otoczenie. Procedura planistyczna gminy jest wieloaspektowym oraz wieloetapowym systemem uzyskiwania opinii oraz uzgodnień, a także dialogu społecznego, które pozwalają uchwalić akt planistyczny przy udziale takich organów jak m.in. organy ochrony środowiska, ochrony zabytków, straży pożarnej, organów geologicznych i górniczych, służb sanitarnych, służb ochrony wód. Zaproponowane rozwiązanie wyłączenia elektrowni wiatrowych z systemu planowania przestrzennego całkowicie eliminuje proces opiniowania, uzgodnień oraz udziału społeczeństwa w podejmowaniu przez radę gminy decyzji w tej sprawie. Określenie, że rady gminy podejmują tę uchwałę biorąc pod uwagę „potrzeby gminy i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych”, jest dalece niewystarczające. Nie określono tu chociażby, o jakie konsultacje chodzi (w jakim trybie są przeprowadzane, kto w nich uczestniczy).

Podsumowując, Krajowa Rada Izby Architektów RP ocenia przesłany projekt jako zbyt daleko idący i rodzący ryzyko dla szeregu wartości zabezpieczanych w procesie planowania przestrzennego. O ile samo złagodzenie wymogów co do odległości farm wiatrowych od zabudowań mieszkalnych uznaje się za zasadne, może się to odbywać jedynie w oparciu i z uwzględnieniem systemu planowania przestrzennego gminy. Pozwoli to określić, a zatem i zminimalizować ryzyko związane z oddziaływaniem elektrowni wiatrowych przy udziale kompetentnych, wyspecjalizowanych organów i służb.

Odnosząc się natomiast do koncepcji wprowadzenie do porządku prawnego nowego instrumentu tj. uchwały rady gminy o ustaleniu inwestycji Izba Architektów RP pragnie przypomnieć, że w toku konsultacji nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jak i wcześniejszych prac nad kolejnymi wersjami kodeksu urbanistyczno - budowlanego, wskazywaliśmy na nowe instrumenty tzw. urbanistyki operacyjnej wraz z umową urbanistyczną, pozwalające na ustalanie lokalizacji szczególnie złożonych inwestycji w oparciu o uchwały rad gminy oraz określające warunki ich stosowania. Narzędzia urbanistyki operacyjnej pozwoliłoby na likwidację spec- ustaw, włączając regulowane przez nie kwestie do spójnego systemu planowania oraz pozwalających na wypełnienie systemowej luki na styku planowania przestrzennego i procesu inwestycyjnego. Izba Architektów deklaruje wszystkim podmiotom mającym inicjatywę ustawodawczą - senacką, poselską czy rządową - współpracę ekspercką przy szczegółowym formułowaniu regulacji w tym zakresie.

Z poważaniem,

Krzysztof Nowak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP